

Slutsatser från mötet i IMF:s världsråd för bilindustrin

Wolfsburg, 26-27 september 2000

Den höga förändringstakten i bilindustrin håller i sig. Den aktuella vågen av fusioner, allianser och förvärv är helt enkelt den sista fasen i en process som inleddes för årtionden sedan och som utgör ett centralt element i globaliseringen.

I början skedde globaliseringen framförallt genom handeln, men senare, särskilt i bilindustrin, alltmer genom investeringar i tillverkningskapacitet. Det ledde till att den globala konkurrensen ökade, och till en våg av omstruktureringar i branschen, som började i Nordamerika, och som senare spred sig till Västeuropa, Östasien och även till framväxande ekonomier. Dessutom blir en ideologisk betoning av att man skall bidra till värde för aktieägarna alltmer inflytelserik bland företagen.

De viktigaste beståndsdelarna i omstruktureringarna är bland andra

- modifieringar i tillverkningsprocessen
- införandet av ny teknik
- utläggning av arbete som tidigare utfördes inom företaget, d.v.s. en minskande vertikal integration av företaget
- skapandet av "nya" företag av befintliga driftenheter och deras försäljning till utomstående (som Delphi och Visteon).

Även om globaliseringens och aktieägarvärdets påverkanskrafter ligger bakom företagens omstruktureringar ger globaliseringen också företagen kraftiga redskap för att genomdriva sina planer. Hotet om desinvesteringar och företagsnedläggningar, eller om att hålla tillbaka investeringar, används över hela världen för att pressa arbetstagare och deras fackföreningar till att acceptera förändringar som gynnar kapitalet.

Konsekvenserna för arbetstagarna och deras fackföreningar fortsätter att vara oerhört allvarliga. De är bland annat

- storskalig nedgång i sysselsättningen
- anpassning till ständiga förändringar i arbetspraxis och lönesystem
- högre arbetstakt
- en försvagning av fackets möjlighet att representera arbetstagarna.

För att kunna anta dessa utmaningar måste fackföreningarna agera på alla nivåer, alltifrån arbetsplatsen till det globala planet. Vi måste ställa krav på arbetsgivare och regeringar. Men än viktigare, om vi vill lyckas i arbetet med att ge globaliseringen en social dimension, är att vi förstärker våra egna strukturer – särskilt på det internationella planet.

Arbetsgivare måste ta sitt sociala ansvar på mycket större allvar än tidigare. Det är helt enkelt oacceptabelt att företagen utövar en ständig press för att minska statens reglerande och skyddande makt utan att de samtidigt tar på sig ett större ansvar för

- att upprätthålla sysselsättningen och skapa nya arbetstillfällen
- att samarbeta för att minska arbetstiderna och begränsa övertidsarbetet
- att söka efter nya områden för produktiv verksamhet och erbjuda produkter som skapar sysselsättning och som är socialt och miljömässigt önskvärda

- att ge arbetstagare som drabbas av omstruktureringsåtgärder en rättvis kompensation och att investera i utbildning och omskolningen av arbetskraften.

Arbetsgivarna måste i synnerhet engagera sig mer för skyddet av sina anställdas rättigheter. IMF har föreslagit en modell till en uppförandekodex för transnationella företag, som innebär att företagen måste

- iaktta ILOs centrala arbetsnormer
- betala en anständig lön och erbjuda anständiga arbetsvillkor
- genomdriva dessa två villkor hos underleverantörer.

IMF kommer att presentera sin kodex av miniminormer för arbetsgivare i bilindustrin och förväntar sig att de samarbetar för att genomföra den.

Regeringar måste återigen göra sin viktiga roll som *motkraft* mot företagens inflytande gällande. Ekonomisk globalisering har lett till en urholkning av socialskyddet och av fackföreningarnas förmåga att på ett tillfredsställande sätt representera arbetstagarnas intressen, och det bådär illa för våra samhällens hälsa. Bilindustriarbetarna behöver en *industripolitik* som skyddar jobben och skapar nya arbetstillfällen, samt ett anpassningsstöd till företag och arbetstagare som drabbas av omstruktureringarna i branschen.

Avregleringen av finansmarknaderna har gått för långt. Den destabiliserar ekonomiska fundamenta och hotar planetens ekonomi. Att skapa *institutioner som skall reglera och stabilisera penningflödena* och göra dem mer genomsynliga är en viktig uppgift för regeringarna.

Vidare krävs det skyndsamma *reformer av existerande internationella finansinstitutioner* (Världsbanken, Internationella valutafonden, Världshandelsorganisationen, m.fl.) i enlighet med resolutionen intitulerad "Världsomspännande social rättvisa och demokratiska rättigheter för arbetstagarna" som har antagits av detta världsråd.

Slutligen är det avgörande att den fördärliga *konkurrensen om direktinvesteringar* stoppas. Regeringarnas bidragsprogram och deras sänkningar av arbets- och miljönormer för att locka investerare till landet tömmer statskassorna, är ett förnekande av arbetstagarnas rättigheter, det sänker levnadsstandarden och spelar ut arbetstagare i en region eller ett land mot arbetstagare på andra platser.

Fackföreningarna i bilindustrin måste förstärka sina strukturer och verksamheter för att framgångsrikt kunna anta de ovan beskrivna utmaningarna. IMF-förbund över hela världen vidtar redan åtgärder i denna riktning, men på grund av den internationella nivåns ökande betydelse måste IMF:s arbete också förstärkas. Följaktligen uppmanar deltagarna i detta 10:e möte i IMF:s världsråd för bilindustrin IMF att vidta följande åtgärder:

1. IMF skall utarbeta arbetsstrukturer och -metoder som skall göra det möjligt för oss att
 - i. snabbt och effektivt hantera den mångfald av utvecklingar som den ekonomiska globaliseringen ständigt ställer oss inför
 - ii. arbeta slagkraftigt inom de framväxande strategiska allianserna i bilindustrin
 - iii. utarbeta internationella samordningsmekanismer mellan företagsbaserade organ som världsråden.

De framväxande bilindustriallianserna, som genomför rationaliseringsstrategier i flera företag som förblir mer eller mindre självständiga, är en utmärkt illustration av behovet av en bättre samordning.

2. Effektiv kommunikation och ett effektivt samarbete är förutsättningar för en vidareutveckling av befintliga IMF-organ som världsråden. De framväxande strategiska allianserna i bilindustrin utgör en stor utmaning i detta sammanhang. Följaktligen rekommenderar vi att
 - i. underlättandet av kommunikation och informationsutbyte får högsta prioritet i IMF:s bilindustriarbete
 - ii. IMF verkar för att det bildas strukturer för kommunikation och informationsutbyte, och arbetsgrupper med inriktning på de framväxande allianserna i bilindustrin före slutet av år 2002.

3. Arbetet med facklig utveckling, inklusive organiseringen av bilindustrireläggningar, är en annan nyckeluppgift för IMF. IMF bör utarbeta specifika projekt för uppbyggnad av fackföreningar med medlemsförbundens hjälp. Organiseringen av ännu oorganiserade biltillverkningsanläggningar bör vara en särskild prioritet.
4. Att främja respekten för ILOs centrala arbetsnormer såsom de kommer till uttryck i IMF:s modell till uppförandekodex är ytterligare en nyckeluppgift för IMF.
 - i. IMF skall arbeta tillsammans med medlemsförbunden för genomförandet av miniminormerna i modellkodexen i bilindustriföretagen.
 - ii. IMF skall betygsätta viktiga bilindustriarbetsgivare efter hur de uppfyller bestämmelserna i modellen till uppförandekodex.
 - iii. I fall av grova kränkningar av de centrala arbetsnormerna skall IMF i samarbete med medlemsförbunden lansera projekt och kampanjer som syftar till att säkra respekten för arbetstagarnas rättigheter och de fackliga rättigheterna.
5. Ytterligare en central uppgift för IMF är att
 - i. utarbeta mekanismer för en samordning av företagsbaserade strukturer, som världsråd, på global nivå
 - ii. förbättra befintliga världsråds funktion med hjälp av rekommendationerna som antagits av IMF:s exekutivkommitté under dess möte i Santiago i Chile, samtidigt som de särskilda problem som de strategiska bilindustriallianserna innebär beaktas.
6. För att bistå IMF:s sekretariat och exekutiv- och centralkommittén i genomförandet av handlingsprogrammet i bilindustrin rekommenderar vi att det skapas en *arbetsgrupp för bilindustrin* med en lämplig regional representation. Dess arbete bör omfatta
 - i. att ta fram en katalog över information och utarbeta bättre metoder för ett strukturerat informationsutbyte
 - ii. att bevaka och utvärdera ekonomiska trender
 - iii. att utveckla lämpliga IMF-strukturer och IMF-projekt på bransch- och företagsnivå
 - iv. att utveckla strategier för fackliga aktioner och verksamheter.